

Stiftsfullmäktige i Stockholms stift

Stiftsfullmäktige i Stockholms stift sammanträder

Måndagen den 9 november, kl 17:00

På grund av den pågående Corona-pandemin kommer sammanträdet att hållas digitalt.

Länk till Zoom ink anvisningar mailas ut i god tid inför sammanträdet.

Nomineringsgrupperna erbjuder digitala rum för gruppmöten från kl 15. Mera information kommer delges via mail.

Sammanträdet kan följas via webbsändning via

www.svenskakyrkan.se/stockholmsstift/stiftsfullmaktige eller genom att närvara i lokal på Ersta konferens och hotell, Erstagatan 1 K, Stockholm, i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer om högsta antal deltagare.

Ledamöter och ersättare bör dock delta i sammanträdet digitalt.

Beslutsärenden

Diariernr:

1.	Sammanträdets behörighet	
2.	Upprop	
3.	Val av justeringsperson	
4.	Parentation	
5.	Delgivning av stiftsstyrelsens beslut att inkalla efterträdare för Stiftsfullmäktige i Domkyrko och Östermalms valkrets	SS 2020-0174
6.	Delgivning av stiftsstyrelsens beslut att inkalla efterträdare för Stiftsfullmäktige i Domkyrko och Östermalms valkrets	SS 2020-0249
7.	Delgivning av stiftsstyrelsens beslut att inkalla efterträdare för Stiftsfullmäktige i Roslags valkrets	SS 2020-0262
8.	Delgivning av stiftsstyrelsens beslut att inkalla efterträdare för Stiftsfullmäktige i Enskede valkrets	SS 2020-0288
9.	Delgivning av stiftsstyrelsens beslut att inkalla efterträdare för Stiftsfullmäktige i Domkyrko och Östermalms, Huddinge och Botkyrka, Roslags, Sollentuna, Solna, Spånga och Birka, Södermalm, Södertörns samt Värmdö valkrets	SS 2020-0334
10.	Val av ny ordförande i valberedningen efter Daniel Larson (S) <i>Inga handlingar</i>	SS 2020-0335

11.	Val av ny ledamot i stiftsstyrelsen efter Jan Olov Sundström (BA) <i>Inga handlingar</i>	SS 2020-0336
12.	Stiftets lokalförsörjningsplan	SS 2020-0179
13.	Budget och verksamhetsplan 2021 för Stockholms stift med prognos 2022-2023	SS 2020-0023
14.	Budget och verksamhetsplan 2021 för Prästlönetillgångar i Stockholms stift med prognos 2022-2023	SS 2020-0294
15.	Målskapital	SS 2020-0281
16.	Revisorsreglemente	SS 2020-0337

Information

17.	Rapport tertial 2 <i>Inga handlingar</i>	SS 2020-0280
18.	Lantmätaren 2 (St Jacobs kyrka och församlingshuset) <i>Inga handlingar</i>	SS 2018-0189
19.	Allmän frågestund	
20.	Sammanträdet avslutas	

Är ledamot eller ersättare förhindrad att delta i sammanträdet eller del därav ska anmälan ske till stiftskansliet, Christina Stål tfn 08-508 940 66 e-post christina.stal@svenskakyrkan.se eller växeltn 08-508 940 00.
Förhinder kan även anmälas via e-post: sthlm.stift@svenskakyrkan.se

Handlingar som hör till ärendet finns tillgängliga på stiftskansliets expedition.

Ledamöter och ersättare i fullmäktige har möjlighet att ställa frågor till stiftsledningen under Punkt 15 i dagordningen. Frågorna ska beröra stiftets verksamheter och inte beröra punkter som redan finns upptagna på dagordningen. För att svaren ska bli så fullständiga som möjligt ska frågorna skickas in i förväg senast den 2 november 2020 till:

**Solveig Ininbergs
Stockholms stift
Box 16306
103 25 Stockholm**

e-post: solveig.ininbergs@svenskakyrkan.se

Cissi Billgren Askwall
Ordförande

Jan-Åke Engfors
Sekreterare

Tjänsteutlåtande

Sammanräkning Stiftsfullmäktige

ANSVARIG ENHET STOCKHOLMS STIFT		DATUM 2020-10-28
MÖTESINSTANS STIFTSFULLMÄKTIGE		
SAMMANTRÄDESDATUM 2020-11-09	DAGORDNINGSNUMMER 5	TYP AV ÄRENDE Beslutsärenden
HANDLÄGGARE Jan-Åke Engfors		ÄRENDENUMMER SS 2020-0174
☐ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige beslutar

att till protokollet anteckna att stiftsfullmäktige tagit del av delgivningen.

Ärendebeskrivning

Föreligger delegationsbeslut, daterat 2020-06-09 , med utseende av ny ersättare för stiftsfullmäktige för återstoden av innevarande mandatperiod. Ny ersättare har utsetts i Domkyrko och Östermalms, valkrets för ÖPPEN KYRKA - en kyrka för alla.

Stiftsstyrelsen

Stiftsstyrelsens beslut att utse ny ersättare för stiftsfullmäktige för mandatperioden 2018-2021

Valkrets Domkyrko och Östermalms

Nomineringsgrupp ÖPPEN KYRKA – en kyrka för alla

Avgående ersättare Margareta Andersén

Ny ersättare Christoffer Stavenow

Ny ersättares plats i ordningen framgår av bilaga.

Beslutet kan överklagas skriftligen hos Svenska kyrkans valprovsningsnämnd. Skrivelsen skall ha kommit in till stiftsstyrelsen inom tio dagar efter ovan angiven sammanträdesdag.

Jan-Åke Engfors
Kanslisekreterare

Sändlista
Stiftsfullmäktige i Stockholms stift
Nomineringsgruppen
Ny ersättare
Pärmen

Tjänsteutlåtande

Sammanräkning Stiftsfullmäktige

ANSVARIG ENHET		DATUM
STOCKHOLMS STIFT		2020-10-27
MÖTESINSTANS		
STIFTSFULLMÄKTIGE		
SAMMANTRÄDESDATUM	DAGORDNINGSNUMMER	TYP AV ÄRENDE
2020-11-09	6	Beslutsärenden
HANDLÄGGARE		ÄRENDENUMMER
Jan-Åke Engfors		SS 2020-0249
☐ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige beslutar

att till protokollet anteckna att stiftsfullmäktige tagit del av delgivningen.

Ärendebeskrivning

Föreligger delegationsbeslut, daterat 2020-09-28, med utseende av ny ersättare för stiftsfullmäktige för återstoden av innevarande mandatperiod. Ny ersättare har utsetts i Domkyrko och Östermalms samt Spånga och Birka valkretsar för Kristdemokrater i Svenska kyrkan.

Stiftsstyrelsen

Stiftsstyrelsens beslut att utse ny ersättare för stiftsfullmäktige för mandatperioden 2018-2021

Valkrets Domkyrko och Östermalms samt Spånga och Birka

Nomineringsgrupp Kristdemokrater i Svenska kyrkan

Avgående ersättare Karin Elisabeth Arnborg

Ny ersättare Elisabet Åslund Hillbratt

Karin Elisabeth Arnborg har avlidit.

Ny ersättares plats i ordningen framgår av bilaga.

Beslutet kan överklagas skriftligen hos Svenska kyrkans valprovsningsnämnd. Skrivelsen skall ha kommit in till stiftsstyrelsen inom tio dagar efter ovan angiven sammanträdesdag.

Jan-Åke Engfors
Kanslisekreterare

Sändlista

Stiftsfullmäktige i Stockholms stift

Nomineringsgruppen

Ny ersättare

Pärmen

Tjänsteutlåtande

Sammanräkning Stiftsfullmäktige

ANSVARIG ENHET		DATUM
STOCKHOLMS STIFT		2020-10-27
MÖTESINSTANS		
STIFTSFULLMÄKTIGE		
SAMMANTRÄDESDATUM	DAGORDNINGSNUMMER	TYP AV ÄRENDE
2020-11-09	7	Beslutsärenden
HANDLÄGGARE		ÄRENDENUMMER
Jan-Åke Engfors		SS 2020-0262
☐ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige beslutar

att till protokollet anteckna att stiftsfullmäktige tagit del av delgivningen.

Ärendebeskrivning

Föreligger delegationsbeslut, daterat 2020-09-28, med utseende av ny ersättare för stiftsfullmäktige för återstoden av innevarande mandatperiod. Ny ersättare har utsetts i Domkyrko och Östermalms samt Roslags valkrets för ÖPPEN KYRKA - en kyrka för alla.

Stiftsstyrelsen

Stiftsstyrelsens beslut att inkalla efterträdare för stiftsfullmäktige och att utse ny ersättare för mandatperioden 2018-2021

Valkrets Domkyrko och Östermalms samt Roslags

Nomineringsgrupp ÖPPEN KYRKA – en kyrka för alla

Avgående ledamot Johan Blix

Ny ledamot Helena Inghammar

Ny ersättare Susanna Widner

Johan Blix har avlidit.

Ny ersättares plats i ordningen framgår av bilaga.

Beslutet kan överklagas skriftligen hos Svenska kyrkans valprövningsnämnd. Skrivelsen skall ha kommit in till stiftsstyrelsen inom tio dagar efter ovan angiven sammanträdesdag.

Jan-Åke Engfors
Kanslisekreterare

Sändlista

Stiftsfullmäktige i Stockholms stift
Nomineringsgruppen
Ny ledamot
Ny ersättare
Pärmen

Tjänsteutlåtande

Sammanräkning Stiftsfullmäktige

ANSVARIG ENHET		DATUM
STOCKHOLMS STIFT		2020-10-28
MÖTESINSTANS		
STIFTSFULLMÄKTIGE		
SAMMANTRÄDESDATUM	DAGORDNINGSNUMMER	TYP AV ÄRENDE
2020-11-09.	8	Beslutsärenden
HANDLÄGGARE		ÄRENDENUMMER
Jan-Åke Engfors		SS 2020-0288
☐ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige beslutar

att till protokollet anteckna att stiftsfullmäktige tagit del av delgivningen.

Ärendebeskrivning

Föreligger delegationsbeslut, daterat 2020-09-28, med utseende av ny ersättare för stiftsfullmäktige för återstoden av innevarande mandatperiod. Ny ersättare har utsetts i Enskede valkrets för Gröna Kristna .

Stiftsstyrelsen

Stiftsstyrelsens beslut att utse ny ersättare för stiftsfullmäktige för mandatperioden 2018-2021

Valkrets Enskede

Nomineringsgrupp Gröna Kristna

Avgående ersättare Domino Grönfors Långström

Ny ersättare Thor Roland Ferdinand von Malmberg

Domino Grönfors Långström har flyttat från stiftet.

Ny ersättares plats i ordningen framgår av bilaga.

Beslutet kan överklagas skriftligen hos Svenska kyrkans valprovsnämnd. Skrivelsen skall ha kommit in till stiftsstyrelsen inom tio dagar efter ovan angiven sammanträdesdag.

Jan-Åke Engfors
Kanslissekreterare

Sändlista
Stiftsfullmäktige i Stockholms stift
Nomineringsgruppen
Ny ersättare
Pärmen

Tjänsteutlåtande

Sammanräkning Stiftsfullmäktige

ANSVARIG ENHET STOCKHOLMS STIFT		DATUM 2020-10-28
MÖTESINSTANS STIFTSFULLMÄKTIGE		
SAMMANTRÄDESDATUM 2020-11-09	DAGORDNINGSNUMMER 9	TYP AV ÄRENDE Beslutsärenden
HANDLÄGGARE Jan-Åke Engfors		ÄRENDENUMMER SS 2020-0334
☐ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige beslutar

att till protokollet anteckna att stiftsfullmäktige tagit del av delgivningen.

Ärendebeskrivning

Föreligger delegationsbeslut, daterat 2020-10-27, med utseende av ny ersättare för stiftsfullmäktige för återstoden av innevarande mandatperiod. Ny ersättare har utsetts i Domkyrko och Östermalms, Huddinge och Botkyrka, Roslags, Sollentuna, Solna, Spånga och Birka, Södermalm, Södertörns samt Värmdö valkrets för Borgerligt alternativ

Stiftsstyrelsen

Stiftsstyrelsens beslut att inkalla efterträdare för stiftsfullmäktige och att utse ny ersättare för mandatperioden 2018-2021

Valkrets Domkyrko och Östermalms, Huddinge och Botkyrka, Roslags, Sollentuna, Solna, Spånga och Birka, Södermalm, Södertörns samt Värmdö

Nomineringsgrupp Borgerligt alternativ

Avgående ledamot Jan Olov Sundström

Ny ledamot Anette Hellström

Ny ersättare Hans Wilhelm Beausang

Jan Olov Sundström har avlidit.

Ny ersättares plats i ordningen framgår av bilaga.

Beslutet kan överklagas skriftligen hos Svenska kyrkans valprovsningsnämnd. Skrivelsen skall ha kommit in till stiftsstyrelsen inom tio dagar efter ovan angiven sammanträdesdag.

Jan-Åke Engfors
Kanslisekreterare

Sändlista

Stiftsfullmäktige i Stockholms stift

Nomineringsgruppen

Ny ledamot

Ny ersättare

Pärmen

Stockholms stift

POSTADRESS: Box 163 06, 103 25 Stockholm

BESÖKSADRESS: Klara Södra kyrkogata 1

TELEFON: +46(8)50894000

Tjänsteutlåtande

Lokalförsörjningsplan för Stockholm stift 2020-2030

ANSVARIG ENHET STOCKHOLMS STIFT		DATUM 2020-10-28
MÖTESINSTANS STIFTSFULLMÄKTIGE		
SAMMANTRÄDESDATUM 2020-11-09	DAGORDNINGSNUMMER 12	TYP AV ÄRENDE Beslutsärenden
HANDLÄGGARE Michael Yhr	ÄRENDENUMMER SS 2020-0179	
☐ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige beslutar enligt arbetsutskottets och stiftsstyrelsens förslag

att fastställa föreliggande förslag till lokalförsörjningsplan för Stockholms stift för perioden 2020-2030.

Ärendebeskrivning

Föreligger av fastighetsstrateg Michael Yhr upprättat förslag till lokalförsörjningsplan för Stockholms stift för perioden år 2020-2030, senast reviderad 2020-09-28 med anledning av återremissen.

I skrivelse, daterad 2020-09-28, föreslås att stiftsstyrelsen föreslår stiftsfullmäktige besluta att fastställa föreliggande förslag till lokalförsörjningsplan för Stockholms stift för perioden 2020-2030.

I december 2016 beslutade kyrkomötet att varje församling och pastorat ska ha en lokalförsörjningsplan. Senast den 1 januari 2022 bör alla landets församlingar och pastorat ha en av kyrkofullmäktige fastställd lokalförsörjningsplan. Kyrkorådet ska minst vart fjärde år pröva om den ska ändras. Närmare bestämmelser finns i Svenska kyrkans bestämmelser om lokalförsörjningsplaner (SvKB 2018:08).

I december 2019 beslutade stiftsstyrelsen, inom ramen för projektet S:t Jacob, att en lokalförsörjningsplan även ska upprättas för Stockholms stift. Det nu framtagna förslaget till lokalförsörjningsplan för Stockholms stift omfattar stiftskansliet, S:t Jacobs kyrka och församlingshus, biskopsbostaden samt övriga förhyrda lokaler.

Tjänsteutlåtande

Budget och verksamhetsplan 2021 för Stockholms stift med prognos 2022-2023

ANSVARIG ENHET STOCKHOLMS STIFT		DATUM 2020-10-28
MÖTESINSTANS STIFTSFULLMÄKTIGE		
SAMMANTRÄDESDATUM 2020-11-09.	DAGORDNINGSNUMMER 13	TYP AV ÄRENDE Beslutsärenden
HANDLÄGGARE Torbjörn Hygins		ÄRENDENUMMER SS 2020-0023
☐ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige beslutar enligt stiftsstyrelsens förslag

- att fastställa kyrkoavgiften för 2021 till 0,025 procent, d.v.s. 2,5 öre per skattekrona,
- att fastställa föreliggande förslag till budget för år 2021,
- att notera till protokollet att man tagit del av upprättade planer för 2022 och 2023,
- att till stiftsstyrelsen delegera beslut om omdisponeringar inom budgetram, samt
- att investeringsutrymmet för 2021-2023 uppgår till totalt 90 mkr. samt,
- att notera till protokollet att stiftsfullmäktige tagit del av föreliggande förslag till verksamhetsplan för 2021.

Ärendebeskrivning

Föreligger av stiftskansliet framarbetat förslag till budget och verksamhetsplan inklusive investeringsbudget för Stockholms stift för år 2021 och planer för åren 2022 och 2023 samt förslag till kyrkoavgift för 2021.

Budgetförslaget i sin helhet har tagits fram i enlighet med de av stiftsstyrelsen antagna budgetdirektiven. Budgetförslaget kommer att förhandlas enligt MBL 2020-10-29.

Budgetförslaget har också genomgått en barnkonsekvensanalys enligt 7 kap. 11 § kyrkoordningen.

Budgetförslaget har beretts av arbetsutskottet i § 121/2020-10-06. Då budgetförslagets skriftliga del inte förelåg till arbetsutskottets sammanträde, beslutade arbetsutskottet att överlämna budgetförslaget till stiftsstyrelsen utan eget förslag till beslut. Verksamhetsplanen var upprättad men ännu inte färdigprocessad i alla delar till arbetsutskottets sammanträde, varför den föreläggs stiftsstyrelsen direkt. Beträffande investeringsutrymmet konstateras att det är beräknat till 30 mkr.

Tjänsteutlåtande

för år 2021 och till totalt högst 60 mkr. för åren 2022-2023, d.v.s. totalt för perioden 2021-2023 högst 90 tkr.

Tjänsteutlåtande

**Budget och verksamhetsplan 2021 för Prästlönetillgångar i
Stockholms stift med prognos 2022-2023**

ANSVARIG ENHET		DATUM
STOCKHOLMS STIFT		2020-10-28
MÖTESINSTANS		
STIFTSFULLMÄKTIGE		
SAMMANTRÄDESDATUM	DAGORDNINGSNUMMER	TYP AV ÄRENDE
2020-11-09	14	Beslutsärenden
HANDLÄGGARE		ÄRENDENUMMER
		SS 2020-0294
☐ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige beslutar enligt egendomsutskottets och stiftsstyrelsens förslag

att godkänna föreliggande förslag till budget för Prästlönetillgångar i Stockholms stift för år 2021.

Ärendebeskrivning

Föreligger av stiftskansliet framarbetat förslag till budget för Prästlönetillgångar i Stockholms stift för år 2021.

Budgetförslaget har beretts av egendomsutskottet i § 31/2020-10-01. Utskottet beslutade att föreslår stiftsstyrelsen besluta att föreslå stiftsfullmäktige att godkänna föreliggande förslag till budget för Prästlönetillgångar i Stockholms stift för år 2021.

Arbetsutskottet har informerats om budgetförslaget i § 131/2020-10-06.

Tjänsteutlåtande

Målkapital

ANSVARIG ENHET STOCKHOLMS STIFT		DATUM 2020-10-28
MÖTESINSTANS STIFTSFULLMÄKTIGE		
SAMMANTRÄDESDATUM 2020-11-09	DAGORDNINGSNUMMER 15	TYP AV ÄRENDE Beslutsärenden
HANDLÄGGARE		ÄRENDENUMMER SS 2020-0281
☐ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige beslutar enligt stiftsstyrelsens förslag

att fastställa målsatt kapital för Stockholms stift till 190 mkr., att gälla fr.o.m. 1 januari 2021.

Ärendebeskrivning

Föreligger av stiftskansliet upprättad skrivelse, daterad 2020-09-14, angående beräkning av nytt målkapital för Stockholms stift, att gälla fr.o.m. 1 januari 2021.

Enligt 49 kap. 5 § kyrkoordningen ska stiftsfullmäktige fastställa ett långsiktigt mål för det egna kapitalets storlek. Måluppfyllelsen ska redovisas i årsredovisningen. I det fall eget kapital understiger målsatt nivå ska fullmäktige årligen fastställa ett åtgärdsprogram för hur målet ska nås. I detta fall ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om det inte finns synnerliga skäl mot det.

Beräkning av målsatt kapital ska ske minst engång under mandatperioden eller vid större förändringar, t.ex. större investeringar i materiella anläggningstillgångar. Beräkningen ska göras med beaktande av gällande anvisningar från kyrkomötet och kyrkostyrelsen.

Föreliggande förslag innebär att målsatt kapital för Stockholms stift höjs med 120 mkt. från dagens nivå på 70 mkr. till 190 mkr.

Arbetsutskottet har berett ärendet i § 122/2020-10-06, varvid beslutades att föreslå att målsatt kapital för Stockholms stift fastställs till 190 mkr., att gälla fr.o.m. 1 januari 2021.

Målkapital – långsiktigt mål för det egna kapitalet och betryggande buffert

1. Inledning

Kyrkoordningens tidigare regler om budgetbalans och återställande av underskott visade sig ge oönskade effekter. En sådan har varit att oplanerade överskott, t.ex. på grund av vakanser, inte har kunnat utnyttjas som resultatutjämning under kommande år utan ”låstes” istället in i eget kapital. Kraftigt överkonsoliderade enheter kunde inte använda det egna kapitalet utan tvingades till onödigt höga avgifter eller besparingar. En annan effekt var att det för församlingar med svaga positiva resultat inte fanns något incitament att öka storleken på det egna kapitalet. Detta kunde medföra en urholkning av det egna kapitalet vilket på sikt riskerade att leda till ekonomiska svårigheter. Det fanns också tolkningssvårigheter och stora olikheter i tillämpningen av reglerna.

Ovanstående problem ledde fram till att kyrkomötet under hösten 2006 beslutade om ovanstående förändringar i reglerna om budgetbalans.

1.1 Vilka hjälpmedel finns?

De hjälpmedel som finns för detta arbete är i första hand dessa anvisningar där en modell för beräkning av målkapital finns utarbetad. Där finns också uppräknat de dokument som kan anses som nödvändiga underlag inför omprövningen av målkapitalet.

Ett annat viktigt hjälpmedel är de underlag som låg till grund för föregående beslut om målkapitalet; hur tänkte vi då och vad har hänt sedan dess? Om detta material är väldokumenterat kan det vara till mycket god hjälp.

Ett ytterligare verktyg i detta arbete är den avgiftssimuleringsmall som finns för beräkning av kyrko- och begravningsavgift för de kommande åren. Den är utbyggd för att även kunna användas i målkapitalarbetet. Här kan olika scenarier testas och konsekvenserna för det egna kapitalets storlek kan därefter utläsas.

1.2 Vem ska göra arbetet?

Det är styrelsens, kyrkorådets ansvar att arbeta med frågan och förelägga ett förslag till kyrkofullmäktige för fastställande. Styrelsen handlägger den strategiska frågan om hur församlingen ska se ut och utvecklas, i enlighet med fullmäktiges mål och intentioner. Ekonomens uppgift handlar om att kostnadsberäkna de bedömningar styrelsen gör.

1.3 Vad bör man särskilt tänka på?

En viktig aspekt att ha med i arbetet är **likviditeten**. Om målkapitalets värde endast består av värden motsvarande de materiella anläggningstillgångarna påverkas betalningsförmågan. Likviditetsbrist kan snabbt uppstå vid ett budgeterat underskott eller om man planerar en större investering. Detta kan leda till att man tvingas att avyttra fastigheter och/eller inventarier för att kunna betala de löpande kostnaderna.

En annan aspekt är **inflationsskyddet**. Genom inflationen urholkas värdet av det egna kapitalet. Detta bör säkerställas genom att antingen addera en förväntad inflation för den kommande perioden till målkapitalet, eller genom en årlig uppräknings av målkapitalet med årets inflation.

De **procenttal** som redovisas i modellen och som är möjliga att räkna fram för varje enskild församling/pastorat är viktiga att analysera. Analysen bör inte i första hand vara fokuserad på jämförelse med riksgenomsnitt eller procentsatsen i sig, utan fokus bör ligga på den lokala förändringen:

- Hur har det förändrats hos oss?
- Vad beror förändringen på?
- Är förändringen i önskvärd riktning?

Personalkostnaderna är en annan viktig aspekt. Under det kommande decenniet kommer ca 40 % av Svenska kyrkans personal att gå i pension. Hur ser det ut lokalt, vilka konsekvenser kommer det att medföra och hur kommer våra kostnader, vår verksamhet och organisation att påverkas? Dubbelbemanning under en övergångsperiod och/eller svårigheter att nyrekrytera kan leda till ökade kostnader medan en omorganisation med neddragna tjänster/tjänstgöringsgrader kan leda till minskade personalkostnader men eventuellt ökade kostnader för konsulttjänster.

1,4 Beslut och budgetkonsekvenser

Fullmäktige fastställer nivån på målkapitalet, uttryckt i kronor. Den fastställda nivån kan leda till budgetkonsekvenser såsom krav på minskade kostnader, höjda avgifter, förändringar i underhålls- och/eller investeringsplaner i syfte att öka det egna kapitalets storlek. Det kan också innebära att kapital frigörs för satsningar av olika slag. Fokus ska dock vara att ha en långsiktigt uthållig ekonomi.

2. Regler för målkapitalet

2.1 Vad ska fullmäktige fatta beslut om?

Bestämmelserna innebär att fullmäktige ska fastställa ett långsiktigt *mål* för storleken på det egna kapitalet, uttryckt i kronor. Det egna kapitalet ska vara så stort att det utgör en *betryggande buffert* för ekonomiska påfrestningar. Om eget kapital understiger målsatt nivå ska fullmäktige fastställa ett åtgärdsprogram där det framgår hur och när målet ska uppnås.

2.2 När ska beslut fattas?

Beslut om målkapital tas lämpligen i samband med fastställande av budget. Eftersom nivån på målkapitalet kan påverka budgetdirektiven är det dock lämpligt att förslag från kyrkorådet finns när budgetarbetet påbörjas. Beslut om eventuellt åtgärdsprogram fattas i samband med fastställande av målkapitalet eller senast vid efterföljande fullmäktigesammanträde.

2.3 Får besluten omprövas?

Beslutet om målkapital ska vara långsiktigt och bör inte omprövas mer än en gång under varje mandatperiod. Lämplig tidpunkt kan vara under det andra året av mandatperioden då det nyvalda kyrkorådet hunnit sätta sig in i verksamhet och ekonomi.

Eventuellt åtgärdsprogram följs upp årligen så länge det egna kapitalet understiger målkapitalet och vid behov sker en revidering av programmet.

3. Fastställande av målkapital

”De som har hand om kyrkans ekonomi och egendom svarar för sin förvaltning inför både Gud och människor. Förvaltarskapet måste utövas med hänsyn till hela Guds skapelse. En

förvaltare måste vara pålitlig och klok och kunna svara för sin förvaltning när den granskas.”¹

3.1 God ekonomisk hushållning

Kyrkoordningens bestämmelser om ekonomi inleds med regeln att församlingen ska ha en *god ekonomisk hushållning* i sin verksamhet (KO 47:1, 49:1). Begreppet god ekonomisk hushållning ska således ligga som grund i resonemanget om nivå på målkapital och eget kapital.

God ekonomisk hushållning innebär bl.a. att intäkterna täcker de löpande kostnaderna men även att det finns ett budgeterat överskott för oförutsedda utgifter och ett budgeterat sparande för större fastighetsunderhåll och andra framtida åtaganden. Ekonomin ska vara så stabil att man kan planera och möta både kort- och långsiktiga ekonomiska förändringar, till exempel kostnadskrävande underhåll, investeringar, befolkningsförändringar, medlemsförändringar och nya verksamheter.

Församlingens tillgångar och eget kapital har i de flesta fall byggts upp under flera århundraden och den ändamålsenliga och effektiva förvaltningen ska fortsätta ”med evigheten som perspektiv”. De nya reglerna får således inte ses som en anledning att förbruka det som generationer byggt upp. Ambitionen måste vara att varje generation ska bära sina egna kostnader.

3.2 Vad är eget kapital?

BALANSRÄKNING

Materiella anläggningstillgångar	Eget kapital
Finansiella anläggningstillgångar	Avsättningar och långfristiga skulder
Omsättningstillgångar	Kortfristiga skulder

Eget kapital är församlingens nettoförmögenhet – skillnaden mellan tillgångar och skulder (inklusive avsättningar). Det motsvarar *värdet* av den samlade nettoförmögenheten. Det betyder att om församlingen inte har några skulder motsvarar eget kapital värdet på församlingens tillgångar. Eget kapital är endast en bokföringspost – man kan inte köpa saker för det egna kapitalet. För att veta hur mycket kapital som finns tillgängligt, t.ex. för en kommande investering, måste man se på balansräkningens tillgångssida.

Eget kapital ökar vid överskott i resultaträkningen och minskar vid underskott. Därför behövs en buffert av eget kapital för att kunna möta eventuella framtida underskott. Ett överskott ökar också i de flesta fall likviditeten, det vill säga banktillgodohavandet. Därför behöver eget kapital också byggas upp för att finansiera eventuella framtida investeringar.

3.2 Hur stort eget kapital behövs?

Behov och förutsättningar varierar mellan församlingar. Detta gör att nivån på målkapitalet måste sättas utifrån den enskilda församlingens förutsättningar.

Trots en väl genomarbetad verksamhetsplan och noggranna kostnadsberäkningar sker händelser i omvärlden som emellanåt leder till att den ekonomiska planen måste revideras och den planerade verksamheten på sikt förändras. Fastigheter och personal kan i normalfallet inte

¹ Ur inledningstexten till kyrkoordningens 11:e avdelning Ekonomi och egendom.

avvecklas samtidigt som förändringarna i omvärlden inträffar utan det handlar många gånger om en relativt lång omställningstid. Att ha en betryggande ekonomisk buffert, såsom kyrkoordningen förordar, innebär att man ska ha ett tillräckligt stort eget kapital för att kunna möta dessa förändringar utan att riskera att hamna i ekonomiskt obestånd eller tvingas till akuta nedskärningar eller kraftiga avgiftshöjningar. Denna del av eget kapital, målkapitalet, ska vara ”en garanti för evig verksamhet”. Det ska motsvara ett långsiktigt behov av kapital som bara får tas i anspråk vid mycket speciella, omfattande och oförutsägbara händelser.

Utöver målkapitalet behöver eget kapital innehålla ett sparande för större fastighetsunderhåll och/eller andra framtida åtaganden, ett sparande som tas i anspråk när underhållet eller åtagandet genomförs. Även planerade investeringar bör beaktas i detta sammanhang då det kan finnas behov av att bygga upp likviditeten inför investeringen. Sparandet byggs upp genom att församlingen varje år budgeterar ett överskott.

Med beaktande av god ekonomisk hushållning bör utgångspunkten vid fastställande av målkapitalet vara att det egna kapitalet behålls på dagens nivå. Det innebär att församlingen måste ha starka skäl till att sätta en nivå på målkapitalet som understiger dagens faktiska egna kapital. Ett sådant skäl kan vara att det sedan tidigare finns ett medvetet sparande till underhåll eller annan fastställd åtgärd som ligger nära i tiden. I detta fall kan nivån på målkapitalet sättas så att det medvetna sparandet kan disponeras enligt plan. Detta gäller dock inte om nivån på målkapitalet behöver vara avsevärt högre än dagens faktiska egna kapital.

4. Förslag på arbetsmodell

För att få ett så fullständigt underlag som möjligt till en bedömning av hur stort eget kapital som behövs bör analyser göras ur flera olika aspekter. Det är i detta arbete viktigt att tänka och planera på lång sikt och fundera kring församlingens behov i framtiden. Begreppet god ekonomisk hushållning ska finnas med som grund och genomsyra hela arbetsprocessen.

Här presenteras en arbetsmodell som kan vara vägledande vid arbetet med målkapitalet. Modellen är baserad på det förslag om förändring av balanskravet som föregick kyrkomötets beslut.

På Svenska kyrkans intranät finns hjälpdokument som kan ge ett visst stöd i hur ekonomin utvecklas de kommande tio till femton åren. Där finns också en mall för simulering av kyrkoavgiften samt underlag till medelsförvaltningsreglemente.

Steg 1: Obligatoriska beslutsunderlag

För att kunna göra en bedömning av församlingens åtaganden och ekonomi på kort och lång sikt krävs som minimum:

- Församlingsinstruktion och andra strategidokument
- Aktuell balansräkning
- Senast fastställda budget med treårsplan
- Simulering av kyrkoavgiften för minst sex till tio år framåt
- Långsiktiga vård- och underhållsplaner (minst tio år)
- Långsiktiga investeringsplaner
- Medelsförvaltningsreglemente/placeringspolicy

Saknas något av ovanstående underlag saknas också möjlighet att avgöra hur församlingens ekonomi ser ut i ett längre perspektiv och därmed om nuvarande nivå på det egna kapitalet är tillräcklig. Arbetsprocessen måste då initialt inriktas på att ta fram dessa beslutsunderlag. Innan detta har gjorts är det inte möjligt att fastställa ett målkapital som understiger nuvarande nivå på eget kapital.

Steg 2: Frågeställningar, analys och bedömningar

Med ovanstående beslutsunderlag som grund måste en rad frågeställningar analyseras och besvaras.

Ett väsentligt moment i denna analys är att initialt fundera över hur förutsättningar och risker förändrats sedan förra gången församlingens målkapital omprövades. Har några av församlingens tidigare identifierade risker minskat/försvunnit (t.ex. att byggnader stora renoveringsbehov har avyttrats, minskad risk i finansiella placeringar etc.) och har nya tillkommit (stora utträdestal, färre arbetstillfälle med ökad utflyttning som följd osv.)?

Utifrån aktuell balansräkning bör församlingen därefter titta på varje tillgångspost och fundera kring redovisat värde, avskrivningstid, underhållsbehov, övriga risker, möjlighet att sälja osv. Hur påverkar dessa faktorer behovet av eget kapital? Exempelvis innebär alltför långa avskrivningstider eller uppskjutna underhåll att dagens ekonomiska resultat blir alltför positivt. Istället har kostnader skjutits över på kommande mandatperioder eller generationer. Ju fler kostnader som skjuts på framtiden desto större blir behovet av en buffert i eget kapital. Församlingar med stora finansiella anläggningstillgångar måste kunna ta kostnader för värdenedgångar/nedskrivningar utan att verksamheten drabbas.

Även eventuella risker i verksamheten måste bedömas. De flesta församlingar bedriver näringsverksamhet i mindre omfattning såsom t.ex. förskoleverksamhet, uthyrning av lokaler och servering vid olika aktiviteter. Om dessa verksamheter bedrivs i större omfattning så ökar riske exponeringen. Bedrivs verksamhet i annan företagsform måste risker som t.ex. borgensåtaganden och behov av att skjuta till kapital för förlusttäckning beaktas, utöver risken att förlora insatt kapital.

Exempel på frågor som församlingen bör ställa sig är:

- Behövs ett större eget kapital än nuvarande för att möta stora framtida investeringar eller underhållsåtgärder?
- Klarar vi oss med ett lägre eget kapital än det nuvarande eftersom de stora investeringarna och underhållsåtgärderna redan är avklarade, maskinparken är välhållen, arbetsmiljön är bra, verksamheten och intäkterna är stabila?
- Vilka marginaler behövs för oplanerade och oväntade kostnader?
- Finns det stora, framtida, investeringsprojekt? Ska dessa finansieras med egna medel?
- Finns det, eller finns det planer på, att starta, verksamhet som medför affärsrisker?
- Hur ska underhålls- och renoveringsbehovet av fastigheterna prioriteras?
- Ska alla fastigheter vara kvar?
- Ska alla verksamheter vara kvar?
- Är personalstyrkan rätt dimensionerad vad gäller antal och kompetens i ett långsiktigt perspektiv?
- Kan förändringar i t.ex. åldersstrukturen bland tillhöriga medföra förändringar i verksamheten? Får detta ekonomiska konsekvenser?
- Vilka kostnadseffektiviseringar är möjliga?

- Vilka intäktsökningar utöver höjning av kyrkoavgiften är möjliga?
- Planerade eller tänkbara samverkansområden – hur kan de påverka ekonomin?

Ovanstående frågeställningar och analyser är nödvändiga för bedömningen av de kommande årens åtaganden och eventuella ekonomiska risker och är därmed en förutsättning för att gå vidare till nästa steg.

Steg 3: Beräkningsmodell för målkapital

Nedanstående modell ger ytterligare underlag i processen med att fastställa målkapitalet.

Utgångsläget i modellen är att Eget kapital, och därmed målkapitalet, minst måste motsvara värdet på de materiella anläggningstillgångarna. Detta bygger på grundtanken att församlingen inte ska låna till sina tillgångar. I beräkningen kan de anläggningstillgångar som används i begravningsverksamheten undantas eftersom begravningsverksamheten finansieras genom den obligatoriska begravningsavgiften.

Till ovanstående måste läggas en buffert för risker utifrån den analys som gjorts i steg 2. Det kan t.ex. vara risker i övriga tillgångar, risk för underskott på grund av oförutsedda händelser, risk för stora medlemsutträden och/eller utflyttning som innebär minskade intäkter och omställningskostnader eller risker på grund av omfattande näringsverksamhet.

I de fall verksamheten delvis finansieras med avkastning från finansiella placeringar, i modellen kallat avkastningskapital, måste även värdet motsvarande dessa tillgångar ingå i beräkningen.

En summering av materiella anläggningstillgångar, buffert för risker samt eventuellt avkastningskapital ger ett golv, en lägsta nivå för målkapitalet.

Beräkningsmodell:

+ Materiella anläggningstillgångar	
+ Risker i övriga tillgångar	
+ Övriga risker	
a.	risker för oförutsedda underskott
b.	risker på grund av utträden/utflyttning/avfolkning
c.	risker i näringsverksamhet
+ Eventuellt avkastningskapital	
= Miniminivå för målkapitalet	

Modellen kan tolkas som att behovet av eget kapital minskar i takt med att de materiella anläggningstillgångarna skrivs av. Så är dock inte fallet eftersom det utöver målkapitalet måste finnas ett sparande för fastighetsunderhåll. Behovet av underhåll ökar i takt med att tillgångarna blir äldre och skrivs av.

Steg 4: Signalnivå och riksgenomsnitt för nivå på målkapital och eget kapital

Nedanstående beräkningsmodell finns med i förarbetet till kyrkomötets beslut. Den tar hänsyn till både balans- och resultaträkning genom att eget kapital sätts i relation till både materiella anläggningstillgångar och kyrkoavgiften. Med hjälp av modellen har ett riksgenomsnitt för församlingarna beräknats. Genomsnittet ska användas som kontroll och jämföras med den nivå på målkapital och eget kapital som församlingen kommit fram till utifrån steg 1 till 3

ovan. Om församlingen har ett genomsnittsvärde som understiger riksgenomsnittet så bör man överväga om det egna kapitalet behöver höjas. Vid tolkningen av församlingens eget värde bör en analys av redovisat värde på anläggningstillgångarna göras eftersom det har betydelse för beräkningen av nivån. Se avsnitt Analys av redovisat värde på anläggningstillgångarna.

Beräkningsmodell

Kontrollmodellens beräkningsunderlag utgörs av summan av församlingens materiella anläggningstillgångar och ett års kyrkoavgiftsintäkt efter avdrag/tillägg för generell inomkyrklig utjämning (raden ekonomisk utjämning i resultaträkningen), sett i relation till Eget kapital:

<u>Eget kapital</u>
Materiella anläggningstillgångar + kyrkoavgift +/- ekonomisk utjämning

Signalnivå

År 2016 hade församlingarna i genomsnitt ett eget kapital som motsvarade 98 % av beräkningsunderlaget. Denna nivå benämns hädanefter signalnivå. Sambandet mellan signalnivå och eget kapital kan beskrivas i termer av att en låg signalnivå kan ställa krav på ett högt eget kapital och ett målkapital som är lika stort som eget kapital. En hög nivå öppnar upp möjligheten att fastställa ett målkapital som är lägre än eget kapital.

För att kunna fastställa ett målkapital som ligger under eget kapital krävs goda beslutsunderlag som på ett tydligt sätt visar att målkapitalet klarar att möta de risker och åtagande som församlingen står inför.

Signalnivån ska ses som en kontroll och en jämförelse mot genomsnittet och som ett delmoment i analysen.

Målkapital i relation till Eget kapital

Målkapitalet uppgick totalt år 2008 till 16,7 mkr, vilket motsvarande 77 % av eget kapital. Under år 2016 uppgick målkapitalet till totalt 18,6 mdr kr, vilket motsvarar 65 % av eget kapital. Det egna kapitalet har under samma period stigit från totalt 21,8 mdr kr till 28,6 mdr kr. Detta innebär att målkapitalets andel av Eget kapital minskat, men i nominella värden har det genomsnittliga målkapitalet ökat under perioden. En församling som överväger att fastställa ett målkapital som understiger genomsnittsnivån bör ha goda argument för varför man anser sig kunna ligga under riksgenomsnittet.

En god utgångspunkt är att se tillbaka på hur församlingens beräkningsunderlag och egna kapital har förändrats under motsvarande period och hur det fastställda målkapitalet relaterar till detta. Har det egna kapitalet förändrats enligt plan och i önskad riktning?

Analys av redovisat värde på anläggningstillgångarna

En brist i beräkningsmodellen (se ovan) är att den inte tar hänsyn till variationer i det redovisade värdet på anläggningstillgångarna. Det redovisade värdet på kyrkliga byggnader och begravningsplatser återspeglar sällan marknadsvärde eller anskaffningsvärde utan snarare principerna för hur underhåll och investeringar bokförts över tid. Nybyggda och väl underhållna byggnader har ofta ett högre redovisat värde men en lägre ekonomisk risk än äldre byggnader. Kyrkor bokförda till ett symboliskt värde, t.ex. 1 000 kr, kommer troligtvis att kräva stora ekonomiska resurser i framtiden men ger ett högt värde i beräkningsmodellen.

Motsatsen gäller vid nyanläggningar med ett högt redovisat värde som ger ett lägre värde i beräkningen.

Modellen tar inte heller hänsyn till att det kan finnas fastigheter som skulle kunna avyttras och som kan ha ett marknadsvärde som överstiger redovisat värde och därmed utgör en ekonomisk buffert. I genomsnittet för hela riket jämnar troligtvis effekterna av ovanstående brist ut sig, men på lokal nivå måste hänsyn tas till dessa när jämförelser mot signalnivån görs.

Som tidigare nämnts kan man i beräkningsmodellen välja att exkludera värdet av de materiella anläggningstillgångar som brukas av begravningsverksamheten eftersom dessa anläggningstillgångar inte finansieras via kyrkoavgiften. För att pedagogiskt förstå och förklara detta kan man lämpligen göra två olika beräkningar av signalnivån, en beräkning som inkluderar begravningsverksamhetens materiella anläggningstillgångar och en som inte gör det.

Steg 5: Värdesäkring av eget kapital

Allt kapital urholkas över tiden på grund av inflationen. I begreppet god ekonomisk hushållning ingår därför diskussion och beaktande av värdesäkring av målkapital och eget kapital. Värdesäkring innebär att målkapital/eget kapital varje år räknas upp med ett belopp som minst motsvarar årets inflation.

Värdesäkring kan ske genom att i det fastställda målkapitalet inkludera ett antal års bedömd värdesäkring. Ett annat alternativ är att i beslutet om målkapitalet ange att, och hur, målkapitalet varje år ska räknas upp/indexeras.

5. Eget kapital och likviditet

Det är också viktigt att titta på likviditeten, det vill säga hur stor del av tillgångarna som utgörs av likvida medel och som inte är bundna i materiella anläggningstillgångar. Ett stort eget kapital och en hög soliditet, (eget kapitals andel av totalt kapital) behöver inte motsvaras av en god likviditet eftersom anläggningstillgångarna kan utgöra en stor andel av tillgångarna. Om likvida medel omvandlas till anläggningstillgångar så förändras inte soliditetsgraden.

Den del av eget kapital som överstiger målkapitalet måste finnas i likvida medel eller riskfria placeringar på tillgångssidan för att kunna disponeras.

6. Vad gäller när målkapitalet inte har uppnåtts?

I de fall eget kapital är lägre än målkapitalet ska ett åtgärdsprogram upprättas. Där ska framgå hur det fastställda målkapitalet ska uppnås, t.ex. vilka besparingar, intäktsökningar, fastighetsförsäljningar, omorganisationer eller samverkansprojekt som ska genomföras. Där bör också framgå varje åtgärds effekt på resultatet och det egna kapitalet. Åtgärdsprogrammet ska även innehålla en tidsplan.

Fram till dess att målkapitalet uppnåtts gäller budgetbalanskravet på samma sätt som tidigare, det vill säga intäkterna måste överstiga kostnaderna. Det är alltså inte tillåtet att underbalansera budgeten om det inte finns synnerliga skäl. Tolkningen av begreppet synnerliga skäl ska vara mycket restriktiv. Som exempel kan nämnas en större omorganisation eller försäljning av fastighet med förlust som återbetalar sig i form av lägre kostnader inom en

treårsperiod. Överskott i någon del av verksamheten, t.ex. till följd av oplanerade vakanser, är inte skäl för underbalansering följande år.

7. Vad gäller när eget kapital är större än målkapitalet?

Den största invändningen mot tidigare kyrkoordningsbestämmelser var att det inte fanns ett naturligt sätt att möta årliga variationer, det vill säga att vissa år går med överskott och andra med underskott, men att församlingen över tiden går med överskott. De nya reglerna möjliggör att dessa variationer kan mötas.

Som framgått tidigare måste eget kapital, utöver målkapitalet, rymma ett sparande för underhåll och andra framtida åtaganden. Vissa församlingar kan fastställa ett målkapital som är lägre än det nuvarande egna kapitalet och därigenom blir en del av det egna kapitalet disponibelt. Detta innebär dock inte att församlingen måste eller bör förbruka denna del. Kyrkomötets ekonomi- och egendomsutskott påtalar särskilt i sitt betänkande att ”... *det är av mycket stor vikt att de nya bestämmelserna inte tas som intäkt för kortsiktiga ekonomiska utsvävningar*”.

Långsiktighet och ekonomiskt ansvarstagande - god ekonomisk hushållning - bör prägla användandet av den disponibla delen av det egna kapitalet.

8. Omprövning av fastställt målkapital

Målet för det egna kapitalet ska sättas utifrån ett långsiktigt perspektiv för att garantera en ekonomisk stabilitet och flexibilitet för församlingen. Med långsiktighet torde minst en mandatperiod avses och målnivån bör normalt inte justeras oftare. Alltför täta revideringar kan urholka respekten för målnivån.

Omprövning och justering av nivån på målkapitalet sker lämpligen år två i mandatperioden, för att ge nyvalda ledamöter tid att sätta sig in i frågan. I de fall det är alldeles uppenbart oskäligt att bibehålla fastställd nivå för målkapitalet kan en revidering ske under löpande mandatperiod. Skälen för revideringen bör tydligt framgå.

De församlingar som på grund av bristande underlag (se steg 1) fastställt ett målkapital som är lika stort som nuvarande eget kapital bör dock, så snart alla underlag fastställts, återuppta processen och därefter ompröva beslutad nivå på målkapitalet.

Kyrkoordningens krav på redovisning av målkapital och måluppfyllelse i årsredovisningen skapar förutsättningar för att årligen internt utvärdera och diskutera målkapitalets storlek. Därmed sker löpande en bedömning av nivån som förberedelse för eventuellt beslut om förändrad nivå under nästa mandatperiod.

9. Bokföring och årsredovisning

Målkapitalet påverkar inte bokföringen. Det är ett fastställt mål och ska inte bokföras. Däremot påverkar de nya bestämmelserna årsredovisningen där uppgift om mål och måluppfyllelse ska lämnas. Anvisningar för hanteringen i årsredovisningen lämnas i den årliga branschanpassningen av årsredovisningen.

10. Revisorernas uppdrag

Revisorerna ska granska att fullmäktiges beslut om målkapital och åtgärdsprogram har iakttagits.

Revisorernas granskning av att kyrkoordningens regler har följts innefattar också en granskning av att församlingen har en ekonomisk ställning som utgör en buffert för ekonomiska påfrestningar, att måluppfyllelsen är redovisad i årsredovisningen samt att budgeten är upprättad så att intäkterna minst motsvarar kostnaderna i det fall eget kapital understiger målsatt nivå.

11. Avvikelse från Kyrkoordningens bestämmelse om målkapital

Avvikelser från Kyrkoordningens bestämmelser i dessa frågor kan även ge stiftens incitament att inleda samtal kring strukturförändringar som en del i stiftets tillsynsansvar.

Om församlingen inte följer de regler som gäller för målkapital ska detta uppmärksammas av församlingens revisorer och kan därmed bli en fråga om lokalt ansvarsutkrävande.

12. Särskilt för stiftens

Den föreslagna arbetsmodellen gäller även för stiftens. Beräkningsunderlaget utgörs av summan av de materiella anläggningstillgångar och ett års totala intäkter med avdrag för lämnad ekonomisk utjämning och signalnivån för stiftens uppgick år 2016 till 112 %. Stiftens har av naturliga skäl en betydligt mindre del av sina tillgångar bundna i materiella anläggningstillgångar jämfört med den lokala nivån, medan de finansiella riskerna kan vara större.

14 september 2020

Bilaga ”Målkapital bakgrund och anvisningar”

Målkapital

Bakgrund:

Beräkning av Målkapital enligt anvisningar skall ske minst en gång under mandatperioden eller vid större förändringar, till exempel större investeringar i materiella anläggningstillgångar.

Nedan är skrivelse från nationell nivå.

Målkapital – bestämmelser om långsiktigt mål för eget kapital

”Kyrkomötet beslutade 2006 om ändringar i kyrkoordningens bestämmelser ^[1] om budgetbalanskravet för församlingar, pastorat och stift. Av förenklingsskäl benämns samtliga enheter i fortsättningen församling. I korthet innebär beslutet följande:

- Fullmäktige ska fastställa ett långsiktigt mål för det egna kapitalets storlek – målkapital – för att garantera en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar. Den fastställda nivån på målkapitalet samt måluppfyllelsen ska redovisas i årsredovisningen.
- Den del av eget kapital som överstiger målkapitalet får tas i anspråk efter beslut i fullmäktige.
- Budgetbalanskravet bibehålls för de enheter där eget kapital understiger målsattnivå. Fullmäktige ska då fastställa ett åtgärdsprogram där det framgår hur och när målet ska uppnås.
- Revisorerna ska granska att fullmäktiges beslut angående målkapital och eventuellt åtgärdsprogram har iakttagits samt att måluppfyllelsen redovisats i årsredovisningen.

Syftet med förändringarna var att möjliggöra en långsiktigt stabil finansiell utveckling som motverkar risken för en försämring av kyrkans ekonomi och som samtidigt ger utrymme för individuella målsättningar för varje församling. Regelverket ger fullmäktige en ökad handlingsfrihet men också ett större ansvar för den långsiktiga ekonomiska utvecklingen i församlingen.

Konsekvenserna av regelverket kan vara att vissa enheter måste öka det egna kapitalet för att uppnå en betryggande buffert, medan enheter som uppnått sitt målkapital får en möjlighet att använda eget kapital för att möta variationer i resultatet mellan åren.”

[1] KO 47 kap.§ 1,4-5, 48 kap. § 5, 49 kap. § 1,4-5 samt 50 kap. § 4, KsSkr 2006:6, Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande EE 2006:7.

Svenska kyrkan

STOCKHOLMS STIFT

Beräkning Stockholms stift:

Beräkningarna har gjorts med beaktan av anvisningarna. För att få en långsiktighet, mandatperioden 2022–2026, i ett beräknat Målkapital har värden vid utgången av 2022 (prognos) använts.

Balansräkning				Resultaträkning	
Mat AT	159 000	EK	320 000	Kyrkoavgift	75 900
Fin AT	200 000	Avs + Skulder	47 094	Ekonomisk utjämn	26 300
OT	31 094			Övriga intäkter	7 000
	390 094		367 094	Lämn ekon utjämn	-10 000
				Kostnader	-98 700
		Skillnad	23 000	Verksamhets resultat	500
				Finansnetto	4 500
				Bokslutsdisposition	0
				Skatt	0
				Årets resultat	5 000

Steg 1: Obligatoriska beslutsunderlag

- Församlingsinstruktion, andra strategidokument, beslut om medvetet sparande
- Aktuell balansräkning
- Senast fastställda budget med treårsplan
- Simulering av kyrkoavgift för minst sex år framåt
- Långsiktiga investeringsplaner
- Medelsförvaltningsreglemente/placeringspolicy

Steg 2: Frågeställningar, analys, m m

- Vad vill vi?
- Vad behöver vi?
- Vad ska prioriteras?
- Risker?
- Möjligheter?
- Vad händer bortom denna mandatperiod? Och nästa? Och nästa....?
- Räcker vårt EK? Måste EK byggas upp ytterligare?
- Kan vi använda en del av EK för att effektivisera?

Steg 3: Beräkningsmodell (enligt Svenska kyrkans Församlingsförbund)

Materiella anläggningstillgångar

- + Risker i övriga tillgångar
- + Övriga risker
 - a) Risker för oförutsedda underskott
 - b) Risker p g a utträden/utflyttning/avfolkning
 - c) Risker i näringsverksamhet
- + Avkastningskapital (om verksamhet delvis finansieras av finansiella tillgångar)

= MINIMINIVÅ för målkapitalet 129 100 + 2% 131 682

Steg 4: Kontrollnivåer - varningssignaler för stiftet

EK		320 000			
Mat AT+FIN AT + 1 års intäkter - lämnad ekonomisk utjämn	159 000	+	109 200	-10 000	= 124%

			Nivåer	Nivåer
			2018	2008
Eget kapital som andel enligt 4	320 000	124%		
Gult ljus för stiftets Målkapital	180 740	70%	112%	63%
Rött ljus för stiftets Målkapital	129 100	65%	65%	50%
Förslag till ändring av målkapital 2020	184 305	tkr	från nuvarande	70 000 tkr
70% + 2 %				

Svenska kyrkan

STOCKHOLMS STIFT

I Steg 1 ovan, har hänsyn tagits till budget med treårsplan, simulering av kyrkoavgift för minst sex år framåt samt investeringsplaner.

Steg 2 ovan, dessa frågeställningar har beaktats för ovan i steg 1 och nedan i steg 2.

Steg 3 ovan, materiella anläggningstillgångar har räknats upp med planerade investeringar, risker i övriga tillgångar är beaktade och finner inga sådana, övriga risker – SB (servicebyrån) blir avvecklad per 2020-12-31, åtgärder har vidtagits och för prognosen 2023 – 2026 skall verksamhetsresultatet överstiga noll kronor. De finansiella tillgångarna skall inte längre finansiera verksamhetskostnaderna.

Rekommenderat Målkapital till beslut:

Steg 4: Kontrollnivåer - varningssignaler för stiftet

EK				320 000			
Mat AT+FIN AT + 1 års intäkter - lämnad ekonomisk utjämning	159 000	+	109 200	-10 000	=	124%	

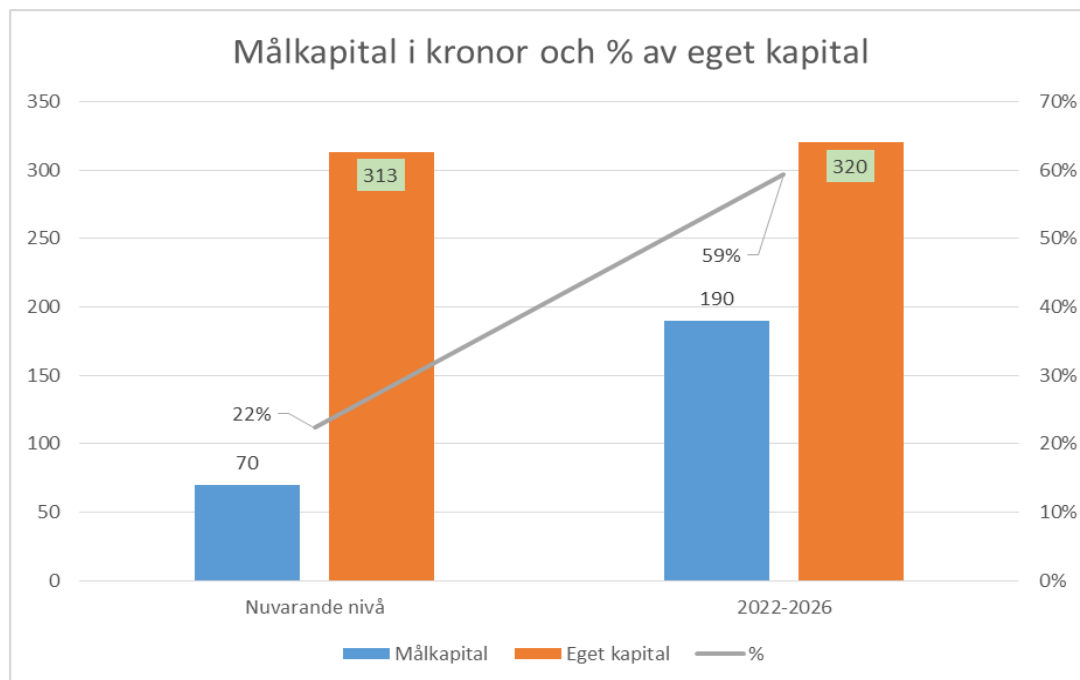
Eget kapital som andel enligt 4	320 000	124%
Gult ljus för stiftets Målkapital	180 740	70%
Rött ljus för stiftets Målkapital	129 100	65%

Förslag till ändring av målkapital 2020 184 305 tkr från nuvarande 70 000 tkr
70% + 2 %

Enligt mallen är gult ljus den nivån som Målkapitalet skall överstiga, med värdesäkring på 2% blir summan i kronor 184 Mkr.

Förslag till ett långsiktigt och hållbart Målkapital för Stockholms stift blir då 190 Mkr och att det träder i kraft i och med stiftsfullmäktiges beslut.

Målkapital i förhållande till eget kapital: nuvarande nivå 70 Mkr och förslag på 190 Mkr

Budget 2021 samt prognos 2022 – 2026:

	Budget	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verksamhetens resultat	-12 500	-2 560	865	3 218	-189	3 260
Resultat efter finans netto (bokfört resultat som balanseras mot eget kapital)	-3 500	6 447	7 861	7 539	4 346	7 944

Verksamhetsresultat blir positivt från 2023 dels på grund utav flytten (senast hösten 2022) skett till ägd fastighet, till och med september 2022 kvarstår hyran för nuvarande kontor, något högre intäkter samt övriga kostnadsbesparingar. För 2025 ingår kostnader för valet på omkring 3,5 Mkr och de täcks av uppbyggt eget kapital, justerat för det blir verksamhetsresultatet omkring 3 Mkr.

Finansiella anläggningstillgångar:

I och med de underskott i verksamhetens resultat som tidigare har funnits har kapital sålts av löpande för att täcka de likvida behoven. Framöver kommer det främst ske för investering i materiella anläggningstillgångar (M AT), dels under hösten 2021 till hösten 2022, församlingshuset. Nästa fas är kyrkan och då troligen under hösten 2022 till 2023.

Bokfört värde per 2019-12-31 var på 242 Mkr och nuvarande marknadsvärde per 2020-08-31 är cirka 300 Mkr. Vid en större avyttring för investering i M AT sjunker det bokförda värdet, reavinster uppstår sannolikt och det bokförda egna kapitalet blir högre.

Därefter är det beräknat i prognoser för 2024 och framåt att utdelningar och reavinster minskar mot dagens nivå.

Arbetsutskottet föreslår stiftsstyrelsen besluta att lämna följande förslag till stiftsfullmäktige

att fastställa Målkapitalet för Stockholms stift till 190 Mkr

Tjänsteutlåtande

Revisorsreglemente

ANSVARIG ENHET STOCKHOLMS STIFT		DATUM 2020-10-28
MÖTESINSTANS STIFTSFULLMÄKTIGE		
SAMMANTRÄDESDATUM 2020-11-09	DAGORDNINGSNUMMER 16	TYP AV ÄRENDE Beslutsärenden
HANDLÄGGARE		ÄRENDENUMMER SS 2020-0337
☐ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige beslutar

att fastställa föreliggande förslag till revisorsreglemente.

Ärendebeskrivning

Föreligger av stiftsfullmäktiges presidium upprättat förslag

Revisorsreglemente

Reglemente för stiftets revisorer

Följande föreskrifter ska gälla för revisorerna i Stockholms stift.

§ 1 Antal revisorer

Enligt 50 kap 1 § kyrkoordningen ska stiftsfullmäktige utse en auktoriserad revisor samt välja två förtroendevalda revisorer.

§ 2 Gällande bestämmelser

För revisorernas granskning gäller bestämmelserna om revision i kyrkoordningen, revisionslagen och detta reglemente.

§ 3 Uppdragets omfattning

Revisionsuppdraget omfattar följande juridiska personer:

- Stockholms stift
- Prästlönetillgångarna i Stockholms stift
- Augusta Ramsays stiftelse för välgörande ändamål
- Elin och Ale Sahlins stiftelse
- Fredrik Thalins stiftelse
- Hulda Björklunds stiftelse
- Soopska stiftelsen
- Stockholms stifts stiftelse för behövande
- Stockholms stifts stiftelse för behövande präster med flera
- Stiftelsen Gustav Vasagården
- Stiftelsen Gösta och Aino Höks stipendiefond
- Biskop Helge Ljungbergs stipendiefond
- Stiftelsen för Teologisk utbildning och forskning

§ 4 Beredning av revisorsval samt utseende av revisorer

Stiftsfullmäktiges presidium bereder val av revisorer samt upphandlar auktoriserad revisor.

Val av förtroendevalda revisorer ska enligt 50 kap 1 § kyrkoordningen förrättas av nyvalda stiftsfullmäktige det år ordinarie kyrkoval har ägt rum för kommande mandatperiod. Den auktoriserade revisorn utses för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Upphandling av auktoriserad revisor sker under mandatperiodens sista år för beslut i november samma år.

De förtroendevalda revisorerna ska tillhöra Svenska kyrkan, vara döpt och ha fyllt 18 år (50 kap 2 § kyrkoordningen).

§ 5 Auktoriserad revisor

För att säkerställa en oberoende och självständig revision ska samma auktoriserade revisor/revisionsbolag inte kunna utses för mer än 3 mandatperioder i följd (totalt 12 år).

§ 6 Revisionsplan

För varje år ska de förtroendevalda revisorerna i samråd med den auktoriserade revisorn lägga upp en plan för revisionen inklusive sammanträdesplan och en uppskattning av kostnader för de förtroendevalda revisorernas arbete.

§ 7 Arvoden och ersättningar

Arvode, ersättning för förlorad arbetsförtjänst samt övriga kostnadsersättningar ersätts i enlighet med Arvodesreglemente för Stockholms stift.

§ 8 Tid för revisionsberättelse

Revisionsberättelsen ska lämnas till stiftsstyrelsen senast tre veckor före ordinarie stiftsfullmäktigesammanträde.